

Оксана МУЛЯРЧУК
кандидат сільсько-господарських наук, доцент,
доцент кафедри садівництва і виноградарства
Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський

ОВЧАРУК ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ
доктор сільськогосподарських наук, професор, заслужений діяч науки
і техніки України

Край наш багатий на славних людей, які своїми досягненнями увійшли до скарбниці трудових звитягів і є гордістю неповторної Кам'яниччини, Поділля, України. Серед них достойне місце займає Василь Іванович Овчарук – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри садівництва і виноградарства закладу вищої освіти «Подільський державний університет», академік Академії наук вищої освіти України.

Народився В.І. Овчарук в звичайній селянській родині 19 червня 1952 року в селі Шустівці, що розташоване у долині на лівому березі річки Збруч. Навчався і закінчив Чорнокозинецьку середню школу.

Батько – Іван Васильович, працював трактористом у місцевому колгоспі «Перемога», мати, Віра Петрівна – робітницею в ланці. В сім'ї було четверо дітей; Марія, Людмила, Анатолій і наймолодший Василь. Згадуючи рідних, він з ніжністю і любов'ю розповідає: «Ми, діти, не могли до батька та матері звернутись на «ти», тільки на «Ви» – це була повага. Батьківське слово – правий він чи не завжди - було законом. Ніколи не чув, щоб батьки підвищували на нас

голос. Навіть хтось вчинить неправильно – не було жодного крику». Повідав і про своє босоноге дитинство: « До дев'ятого класу пас корову. Та не тільки свою, в й сусідську, бо за це міг за літо заробити на велосипед. Сусідом був голова сільської ради. Він щоразу давав пирога чи шматок хліба. То я завжди ніс трохи додому, щоб мої також покуштували. В їжі не примхливий. Адже в селі якщо борщ, то тільки борщ, і побільше. В суботу й неділю мама обов'язково варила вареники з сиром, картоплею та шкварками. А в неділю-ще й гусячу юшку.

Коли пасли корів, грали в м'яча та городки, організовували спортивні змагання. В обід встигав принести мішок бур'яну, повіджиматися на турніку. Зимою діти ходили в чоботях, які шив місцевий чоботар. Завжди у вишиваних сорочках. Взимку мати ткала полотно, а в літку вибілювала його в чистій поточній воді. Всі береги Збруча були вкриті ним.

А ще, коли Василь навчався у восьмому класі, то разом з батьком грав на сопілці. Тоді дует Овчаруків завойовував перше місце у районному і обласному конкурсах та потрапив на Всеукраїнським. Київ (Палац України), та запропонували йому вступити до Хмельницького музичного училища, але він грав на слух і не знав музичної грамоти. Та й доля, певне, судилася йому інша...

Після служби в Армії, Василь незначний час працював помічником тракториста у рідному колгоспі. В 1973 році подав документи до Кам'янець-

Подільського сільськогосподарського інституту на агрономічний факультет і успішно здав вступний іспит та пройшов на той час чималий конкурс – 7,5 чоловіка на місце. Студентські роки пролетіли, як одна мить, але заклали міцний фундамент для практичної діяльності випускника вишу. Здобувши кваліфікацію вченого агронома, молодий спеціаліст отримав відповідальну посаду головного агронома великого насінневого радгоспу «Перемога» (с. Монастирок Ярмолинецького району). Василь Іванович з повною самовіддачею взявся за справу. Вже тоді він побачив, що потрібні зміни, нові підходи до сільськогосподарського виробництва. Першим в Україні запровадив обробку

дисекатом (Реглон) насінників кормових буряків. Це новаторство навіть відзняли для документальної кінохроніки.

Можливо, згодом Василь Овчарук став би великим начальником, але через хворобу батьків був змушений повернутись на Кам'яничину. Тут спочатку працював головним агрономом колгоспу імені Шевченка (с. Ходоровці), Кам'янець-Подільського району, згодом – головним агрономом Хмельницького обласного об'єднання консервної промисловості.

Надалі Василь Іванович назавжди поєднав своє життя з педагогічною і науковою діяльністю. Вже 1988 року закінчує аспірантуру при КПСП. Науковим керівником кандидатської дисертації був відомий в Україні та за її межами доктор сільськогосподарських наук, професор Усик Г.Є.В наступному році – захищає кандидатську дисертацію у Ленінградському сільськогосподарському інституті. З 1990 року – доцент кафедри агрохімії, ґрунтознавства і меліорації в рідній альма-матер. Читав курс з дисципліни (Агрохімія, та Система удобрення). У 1994-1997рр. навчався у цільовій докторантурі Національного аграрного університету в м. Києві. В 1999р. захищає докторську дисертацію на тему:» Теоретичне обґрунтування і агротехнічні основи вирощування коренеплідних овочевих рослин (Родини селерових) для продовольчого та насінневого вирощування в умовах південно-західної частини Лісостепу України», науковим консультантом докторської дисертації був відомий Український вчений овочівник академік НААН України Барабаш О.Ю. В 2000р. його призначають завідувачем кафедри плодовоовочівництва лісового і садово-паркового господарства ПДАТУ, а у наступному році йому присвоєно вчене звання професора.

З 2002 до 2014рр. В.І. Овчарук працює проректором з наукової роботи і міжнародних зв'язків університету. Під його керівництвом здійснюється наукова і науково-дослідна робота, розвиваються міжнародні зв'язки з навчальними і науковими закладами. Особисто неодноразово очолює делегації з наукової

співпраці, зокрема, до Польщі, Німеччини, Австрії, Білорусії, Молдови. В цей час Василь Іванович – заступник голови вченої ради університету, голова науково-технічної ради вишу, член науково-методичної ради з питань міжнародного співробітництва аграрних вищих навчальних закладів України, член спеціалізованої вченої ради ПДАТУ, та неодноразово був обраним членом спеціалізованої вченої ради і захисту докторських і кандидатських дисертацій НУБіП, член ради виробників «Хмельницьксадвинпром». Ним було проопоновано більше 7 докторських дисертацій, понад 18 кандидатських дисертацій

Основну увагу приділяє підготовці науково педагогічних кадрів для університету. Веде підготовку аспірантів і здобувачів. Під його керівництвом захищено 8 кандидатських дисертацій. Керівник наукової школи з питань енергоефективності – екологічні технології виробництва і зберігання овочів і фруктів, які захистили кандидатські дисертації:

1. Мулярчук О.І. «Оптимізація елементів технології вирощування пізньостиглих сортів капусти білоголової в умовах західного Лісостепу України» 2010 р., НУБіП, м. Київ.

2. Мялковський Р.О. «Оптимізація елементів технології вирощування ранньої картоплі в умовах південної частини західного лісостепу України» 2011р., ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський.

3. Потапський Ю.В. «Ефективність елементів технології вирощування коренеплодів моркви в умовах південної частини західного Лісостепу України» 2012 р. Інститут овочівництва і баштанництва. м. Харків.

4. Безвіконний П.В. «Оптимізація елементів технології вирощування буряків столових в умовах південної частини західного лісостепу України» 2013р. Інститут овочівництва і баштанництва. м. Харків.

5. Гойсюк Л.В. «Обґрунтування елементів технології вирощування кабачка кущового в умовах західного лісостепу України» 2013 р. НУБіП. м. Київ.

6. Кушнірук Т.М. «Адаптивні технології вирощування огірка в умовах південної частини лісостепу західного України» 2014 р. Інститут овочівництва і баштанництва. м. Харків.

7. Трояновська О. М. «Обґрунтування основних елементів технології конвеєрного вирощування васильків справжніх в умовах південної частини лісостепу західного України» 2014 р. Інститут овочівництва і баштанництва. м. Харків.

8. Лендел В.Ф. «Вдосконалення елементів технології вирощування гарбуза мускатного в умовах Правобережного лісостепу України» 2015 р. НУБіП м. Київ.

Результатом плідної наукової діяльності Василя Овчарука є більше 291 наукових праць, опублікованих у фахових та інших виданнях, 3 монографії, 23 патентів на винаходи. Більше 96 навчально-методичних розробок та рекомендації виробництву. Нерідко його статті також можна зустріти у популярних всеукраїнських журналах «Дім, сад, город», «Вісник аграрної науки» та місцевій періодичній пресі. На кафедрі, де нині викладає Василь Іванович, за його безпосередньої участі практично повністю вивчено та удосконалено технологію вирощення коренеплідних овочевих рослин з насіння безрозсадним способом. Розроблено конвеєрне вирощування овочів у відкритому та спорудах закритого ґрунту.

«Секрет» успіху героя нарису полягає перш за все у його вимогах до самого себе та принципах, за все у його високих вимогах до самого себе за якими живе.

Плідна, багаторічна діяльність, самобутній таланти подільського педагога, вченого привернула увагу наукової еліти країни. В.І. Овчарук обраний академіком Академії наук вищої освіти України, зокрема, нагороджений відзнаками «Відмінник освіти України», «Відмінник аграрної освіти і науки І,ІІ,ІІІ ступеня», нагороджений відзнакою «Знак пошани», відзначений «Почесною відзнакою НААН України» удостоєний почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Яких би висот Василь Іванович не досягав, він завжди з вдячністю згадує своїх вчителів за те, що прищепили йому любов до науки. Окрім батьків, у мене було двоє наукових вчителів. Професор Гаврило Усик , в якого захистив кандидатську і який дав мені путівку в життя. Після нього – школа академіка Ореста Барабаша...». А ось ще одна неприхована відвертість справжнього педагога:» Пишається Василь Іванович своїми синами – Олегом, Віталієм, Костянтином, та намагається в усьому допомогти, незважаючи на те, що вони вже давно дорослі, самостійні. Кожен із них вибрав свою стежину в житті. Зокрема, старший – Олег Васильович – став доктором сільськогосподарських наук, професором НУБіП. Порадували й онуками:» Дуже хочеться, щоб і діти, й онуки і майбутні правнуки були щасливими».

Професор В.І. Овчарук сьогодні продовжує науково-педагогічну діяльність. Він щиро ділиться власними ідеями, охоче передає знання своїм учням, заохочує здібних до роботи, вболіває за розвиток освіти і науки, аграрного сектору економіки та процвітання Української держави.